

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL BUAB „N1“
2016-12-02 SKUNDE IŠDĖSTYTO PRAŠYMO**

2017 m. vasario 1 d. Nr. S-26 (7-280/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršėlienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės – pranešėja

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių mokėtojo atstovei
mokesčių administratoriaus atstovui

Ramutei Matkevičienei
S. S.
D. S.

2017-01-24 posėdyje išnagrinėjusi BUAB „N1“ (toliau – Pareiškėjas) 2016-12-02 skunde pateiktą prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-03-14 sprendimui Nr. 331A-20643 apskūsti, n u s t a t ė:

Pareiškėjas Inspekcijai 2016-02-03 pateikė prašymą grąžinti Pareiškėjui 8670 Eur permoką, atsiradusią po bankroto bylos Pareiškėjui iškelimo. Inspekcija 2016-03-14 sprendimu Nr. 331A-20643 permoką grąžinti atsisakė, nes 7566,43 Eur yra įskaityta priešpriešiniams vienuoliams reikalavimams padengti, o 1103,57 Eur negrąžinta nesant pakankamam PVM skirtumo likučiui iš prašomo laikotarpio.

Pareiškėjo skunde pateiktas prašymas atnaujinti skundo dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo padavimo terminą ir nurodyta, kad Pareiškėjas gavo ginčijamą sprendimą 2016-03-14 ir 2016-04-04 kreipėsi dėl pažeistų teisių gynimo ne administracine, bet civiline tvarka: pateikė ieškinį Kauno apylinkės teismui dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimu Nr. 331A-20643 atlikto 7566,43 Eur įskaitymo pripažinimo negaliojančiu. Kauno apylinkės teismas 2016-04-15 nutartimi Pareiškėjo ieškinį priimti atsisakė kaip neteisingą šiam teismui, todėl Pareiškėjas minėtą Kauno apylinkės nutartį apskundė apeliacine tvarka. Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs Pareiškėjo atskirąjį skundą kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą (toliau – LAT), kurio specialioji teisėjų kolegija 2016-09-08 nutarė, kad byla teisinga administraciniam teismui. Vadovaudamasis šiais išaiškinimais Kauno apygardos teismas 2016-10-04 nutartimi Pareiškėjo atskirąjį skundą atmetė, o Kauno apylinkės teismo 2016-04-15 nutartį paliko nepakeistą. Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutartį Pareiškėjas Kauno apylinkės teismo raštinėje atsiėmė 2016-11-29. Taigi tą dieną

Pareiškėjas sužinojo apie ginčui taikytiną administracinę teiseną ir nedelsdamas pateikė skundą Komisijai.

Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, suformuota 2008-01-24 nutartimi adm. b. Nr. A556-113/2008 ir 2011-04-19 nutartimi adm. b. Nr. A575-785/2011, prašo Pareiškėjo kreipimąsi dėl skundžiamo Inspekcijos sprendimo Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) įtvirtintais terminais ne į tą instituciją pripažinti svarbia priežastimi skundo padavimo Komisijai terminui atnaujinti, išnagrinėti Pareiškėjo skundą iš esmės ir panaikinti Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo Nr. 331A-20643 dalį, kuria atsisakyta grąžinti 7566,43 Eur.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) konstatuoja, jog Pareiškėjo 2016-12-02 skunde išdėstytas prašymas netenkintinas.

MAĮ 152 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokestinio ginčo priimti pasibaigimo dienos. Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas.

Iš minėto teisinio reglamentavimo matyti, kad būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo. MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tai ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjančiai institucijai įstatymų leidėjo suteikta diskrecijos teisė (MAĮ 152 straipsnio 3 dalis).

LVAT, aiškindamas MAĮ 152 straipsnio 3 dalies nuostatas, savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo subjektas, atsižvelgdamas į pateiktus įrodymus, nurodytas aplinkybes, vertina, ar yra pakankamas pagrindas suteikti teisę, kuria nepasinaudota per nustatytą laiką, t. y. teisę apskusti mokesčių administratoriaus sprendimą ir taip pradėti mokestinį ginčą. Toks vertinimas turi būti atliekamas pagal vidinį viešojo administravimo subjekto įsitikinimą, pagrįstą išsamiu ir objektyviu visų aplinkybių išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais, paisant administracinių teismų formuojamos praktikos šios kategorijos arba analogiškose bylose (pavyzdžiui: 2010-11-08 sprendimas adm. b. Nr. A⁵⁵⁶-1154/10; 2012-01-23 nutartis adm. byloje Nr. A²⁶¹-147/2012; 2015-03-17 sprendimas adm. b. Nr. A-317-143/2015).

LVAT, spręsdamas praleisto termino atnaujinimo klausimus pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatas, savo praktikoje taip pat yra konstatavęs, jog įstatymų leidėjas, nustatydamas terminus procesiniams veiksams atlikti, siekia užtikrinti teisinių santykių stabilumą, todėl praleistas terminas gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, jeigu jo praleidimo priežastys tikrai buvo svarbios, ypatingos (2012-09-19 LVAT praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimo, publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2012, Nr. 23, 63 punktas; LVAT 2013-07-03 nutartis adm. b. Nr. AS⁴⁹²-323/2013). Pareiškėjas visus teiginius dėl termino praleidimo privalo pagrįsti objektyviais duomenimis (2011-06-03 nutartis adm. byloje Nr. TA⁸⁵⁸-44/2011; 2012-04-06 nutartis adm. b. Nr. TA⁴⁹²-6/2012).

Pagal LVAT praktiką svarbios priežastys, dėl kurios praleistas skundo padavimo terminas, sąvoka aiškinama kaip apimanti tik išskirtines, objektyvias, nuo skundą paduodančio asmens valios nepriklaususias aplinkybes (LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimo (I dalis), publikuoto: „Administracinė jurisprudencija“, 2010, Nr. 19, 2.9. skyrius). Pastebėtina, kad vertinimas, ar terminas kreiptis teisminės gynybos praleistas dėl svarbių priežasčių, labai priklauso nuo nagrinėjamo atvejo aplinkybių. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat

yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, į tai, ar asmuo, išnykus minėtoms aplinkybėms, kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Taip pat vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo elgesio standartai (LVAT 2007-09-19 nutartis adm. b. Nr. A⁵⁵⁶-573/2007; 2010-08-30 nutartis adm. b. Nr. A⁴³⁸-757/2010; 2014-04-02 nutartis adm.byloje Nr. A²⁶¹-347/2014).

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, atsižvelgdama į LVAT praktiką nagrinėjama ginčui aktualiais klausimais, konstatuoja, jog nagrinėjamoje byloje nenustatytos aplinkybės, suteikiančios teisę atnaujinti Pareiškėjo 2016-12-02 skundo dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo Nr. 331A-20643 padavimo terminą.

Pareiškėjo 2016-12-02 skunde pateiktame prašyme nurodyta, jog Inspekcijos 2016-03-14 sprendimas Pareiškėjui įteiktas 2016-03-14 (tą pačią dieną). Pareiškėjas skundą Komisijai dėl šio sprendimo surašė 2016-12-02 (išsiuntė 2016-12-05), t. y. praleidęs MAĮ 152 straipsnio 2 dalyje nustatytą skundo dėl Inspekcijos sprendimo padavimo terminą.

Pareiškėjas aplinkybės, kad skundą Komisijai dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo pateikė praleidęs MAĮ įtvirtintą skundo padavimo terminą, neginčija ir prašo šį terminą atnaujinti. Pareiškėjas nurodo, kad 2016-04-04 (t. y. per MAĮ 152 straipsnyje nustatytą 20 dienų terminą) kreipėsi dėl pažeistų teisių gynimo ne administracine, bet civiline tvarka: pateikė ieškinį Kauno apylinkės teismui dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimu Nr. 331A-20643 atlikto 7566,43 Eur įskaitymo pripažinimo negaliojančiu. Kauno apylinkės teismas 2016-04-15 nutartimi Pareiškėjo ieškinį priimti atsisakė kaip neteisingą šiam teismui, todėl Pareiškėjas minėtą Kauno apylinkės teismo nutartį apskundė Kauno apygardos teismui, kuris išnagrinėjęs Pareiškėjo atskirąjį skundą dėl ginčo pagal Pareiškėjo ieškinį kreipėsi į LAT, kurio specialioji teisėjų kolegija 2016-09-08 nutarė, kad byla teisinga administraciniam teismui. Vadovaudamasis šiais išaiškinimais Kauno apygardos teismas 2016-10-04 nutartimi (įsiteisėjusia nuo jos priėmimo dienos) Pareiškėjo atskirąjį skundą atmetė, o Kauno apylinkės teismo 2016-04-15 nutartį paliko nepakeistą. Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutartį Pareiškėjas Kauno apylinkės teismo raštinėje atsiėmė 2016-11-29. Taigi tą dieną Pareiškėjas sužinojo apie ginčui taikytiną administracinę teiseną ir nedelsdamas pateikė skundą Komisijai (spaudas ant voko, kuriame buvo skundas, patvirtina siuntos priėmimą 2016-12-05).

Komisija, vertindama Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, pažymi, jog Inspekcijos 2016-03-14 sprendime Nr. 331A-20643 Pareiškėjui buvo nurodyta Inspekcijos sprendimo apskundimo tvarka, t. y. kad minėtas Inspekcijos sprendimas gali būti skundžiamas MAĮ IX skyriuje nustatyta tvarka Komisijai, skundą paduodant per Inspekciją.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, šia Inspekcijos sprendime nurodyta administracine ikiteisminio bylos nagrinėjimo procedūra Pareiškėjas buvo nusprendęs nesinaudoti. Pareiškėjo atstovė Komisijos posėdžio metu pažymėjo, jog Pareiškėjas vadovavosi bendrosios kompetencijos teismų praktika, o konkrečiai, LAT 2015-06-02 nutartimi c. b. Nr. 3K-3-354-969/2015, kurioje yra išnagrinėta analogiška situacija, suformuota teismo praktika, todėl Pareiškėjas šios praktikos ir laikėsi.

Inspekcijos atstovas, atsakydamas į šį Pareiškėjo motyvą, Komisijos posėdžio metu pažymėjo, kad minėtoje LAT 2015-06-02 nutartyje buvo pasisakyta dėl kitokių faktinių aplinkybių, todėl ir išnagrinėję Pareiškėjo kreipimąsi teismai priėmė sprendimą, jog ginčas nagrinėtinas administracine tvarka.

Komisija, išanalizavusi LAT 2015-06-02 nutartyje aptartą situaciją, sutinka su Inspekcijos pozicija, kad LAT 2015-06-02 nutartyje pasisakyta dėl kitokios faktinės situacijos nei nagrinėjama šiame mokesiniame ginče – abu ginčai kilo dėl Inspekcijos veiksmų bankrutuojančio asmens nepriemoką padengiant turima permoka, tačiau skiriasi procedūra, kurios pagrindu toks įskaitymas atliktas. T. y. LAT 2015-06-02 nutartyje ginčas kilo dėl situacijos, kai mokesčių administratorius bankroto procese pateikė pareiškimą patvirtinti finansinį reikalavimą, kurio dydis buvo mokėtojo turėtų nepriemokos ir permokos skirtumas (nebuvo atskiros procedūros dėl

permokos įskaitymo ir tokie veiksmai neįforminti atskiru mokesčių administratoriaus sprendimu, atliktas įskaitymas atsispindi tik mokesčių administratoriaus pareiškime dėl finansinio reikalavimo. Pažymėtina, kad finansinio reikalavimo dydžio klausimas priskirtinas bankroto bylą nagrinėjančio teismo kompetencijai pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 26 straipsnį).

Nagrinėjamu atveju ginčas vyksta dėl MAĮ 87 straipsnio 5 dalyje reglamentuotos procedūros: Pareiškėjas pateikė 2016-02-03 prašymą grąžinti mokesčio permoką, o mokesčių administratorius tokią permoką 2016-03-14 sprendimu grąžinti atsisakė. Ginčas dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) laikomas mokestiniu ginču pagal MAĮ 2 straipsnio 22 punktą, o pagal MAĮ 145 straipsnį tokiems ginčams yra nustatyta privaloma ikiteisminio nagrinėjimo procedūra. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimą priėmė Inspekcija (centrinis mokesčių administratorius), ikiteismine tvarka ginčas nagrinėtinas Komisijoje.

Taigi, Komisijos vertinimu, Pareiškėjui buvo tinkamai paaiškinta Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo apskundimo tvarka, tačiau Pareiškėjas jos nepaisė, nepagrįstai pasirinkdamas ginti interesus civiline tvarka teisme, kuriam toks ginčas neteismingas.

Komisija pažymi, kad Pareiškėjo atstovė advokatė Komisijos posėdžio metu pabrėžė, jog atstovauja Pareiškėją nuo 2016 m. lapkričio mėn., Pareiškėjo interesais iki tol veikė bankroto administratorius UAB „V1“, kuriam, Komisijos vertinimu, keliami aukšti teisinių žinių ir profesionalumo reikalavimai. Todėl toks nepagrįstas ginčijamame Inspekcijos sprendime nurodytos apskundimo tvarkos nepaisymas negali būti grindžiamas LAT praktika kitokias faktines aplinkybes nagrinėjusioje byloje. Be to, net ir pirmosios instancijos teismas (Kauno apylinkės teismas) 2016-04-16 nutartimi atsisakė priimti Pareiškėjo skundą kaip neteismingą, vėliau šis Kauno apylinkės teismo sprendimas paliktas galioti Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutartimi.

Papildomai pažymėtina, kad Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutartis, kuria Pareiškėjo skundas atmestas, įsiteisėjo nuo jos priėmimo dienos. Pareiškėjo atstovui ši aplinkybė turėjo būti žinoma (duomenų, kad apie nutarties priėmimą Pareiškėjui nebuvo tinkamai pranešta, byloje nėra), todėl nėra aišku, dėl kokių priežasčių Pareiškėjo atstovas delsė atsiimti Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutartį ir ją atsiėmė tik 2016-11-29 (skundas Komisijai surašytas 2016-12-02, pagal spaudą ant voko išsiųstas 2016-12-05). Ši aplinkybė kelia pagrįstų abejonių, ar Pareiškėjo atstovas, kaip profesionalus bankroto teisinių santykių dalyvis, turintis pakankamai procesinių teisinių žinių, elgėsi apdairiai ir rūpestingai neatsiimdamas Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutarties 56 kalendorines dienas. Kadangi Pareiškėjas duomenų apie šias aplinkybes neteikia, Komisijos vertinimu, Pareiškėjas taip pat nepagrįstai delsė pateikti skundą Komisijai po Kauno apygardos teismo 2016-10-04 nutarties įsiteisėjimo.

Komisijos vertinimu, nustatytos aplinkybės sudaro pagrindą teigti, jog Pareiškėjas, siekdamas įgyvendinti savo teisę apskusti Inspekcijos sprendimą, nebuvo pakankamai rūpestingas, sąžiningas ir atidus. Sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo imperatyvai neatsiejami nuo reikalavimo aktyviai siekti savo pažeistų teisių gynimo. Šio reikalavimo neatitinka suinteresuoto asmens pasyvumas ir procesinis neveikimas. Be to, asmenys, inicijuodami ginčą, turi ne tik teises, bet ir pareigas, tokias kaip: sąžiningai naudotis ir nepiktnaudžiauti jiems priklausančiomis procesinėmis teisėmis, rūpintis greitu bylos išnagrinėjimu, rūpestingai ir laiku pateikti įrodymus ir argumentus. LVAT ne kartą akcentavo, kad pareiškėjas, siekdamas aktyviai ginti savo teises ir interesus, gali domėtis administracinės bylos baigtimi, kreiptis į teismą dėl tokios informacijos jam suteikimo, teismo sprendimo nuorašo gavimo kitokiu, greitesniu būdu nei paštas (pavyzdžiui, faksimiliniu laišku) ir tokiu būdu parengti bei paduoti apeliacinį skundą teismui iki įstatymo nustatyto apskundimo termino pabaigos (pavyzdžiui: 2012-02-17 nutartis adm. b. Nr. TA¹⁴⁶-21/2012; 2013-07-03 nutartis adm. b. Nr. AS⁴⁹²-323/2013).

Dėl Pareiškėjo nurodomos LVAT praktikos, kuria remiantis prašoma tenkinti Pareiškėjo prašymą atnaujinti terminą skundui paduoti, pažymėtina, jog Pareiškėjo nurodytose bylose buvo nagrinėjamos visiškai kitokios faktinės aplinkybės. LVAT 2008-01-24 nutartimi adm. b. Nr.

A556-113/2008 nagrinėjo situaciją, kai Vilniaus teritorinės muitinės sprendimu buvo atsisakyta priimti asmens skundą dėl atliekamo ikiteisminio tyrimo. Nutraukus ikiteisminį tyrimą, asmuo ne iškart, bet praėjus dar dvejiems metams kreipėsi siekdamas dar kartą apskūsti sprendimą, dėl kurio Pareiškėjo skundas nebuvo priimtas motyvuojant ikiteisminiu tyrimu. LVAT konstatavo, kad asmuo nepagrįstai kreipėsi dėl savo teisių gynimo tik praėjus dvejiems metams po ikiteisminio tyrimo nutraukimo. LVAT 2011-04-19 nutartimi adm. b. Nr. A575-785/2011 konstatavo, kad mokesčių mokėtojas skundu prašė panaikinti mokesčių administratoriaus sprendimus, tačiau praleisto termino skundui paduoti atnaujinti neprašė. Ginčas šioje byloje vyko dėl to, ar asmuo praleido terminą pateikti skundą dėl mokesčių administratoriaus sprendimo. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad minėtų LVAT sprendimų pagrindu Pareiškėjo prašymas negali būti tenkinamas, nes nei vienoje iš nurodytų bylų nėra analizuojama Pareiškėjo atžvilgiu taikytina teismų praktika.

Komisija, įvertinusi išdėstytas aplinkybes, nustačiusi, kad Pareiškėjo elgesys neatitiko sąžiningumo, rūpestingumo ir atidumo imperatyvų, atsižvelgdama į aukščiau minėtą LVAT praktiką, konstatuoja, jog Pareiškėjo nurodytos priežastys, dėl kurių jis praleido terminą Inspekcijos sprendimui apskūsti, nagrinėjamu atveju nelaikytinos svarbiomis. Todėl Pareiškėjo prašymas atnaujinti praleistą terminą skundui dėl Inspekcijos 2016-03-14 sprendimo Nr. 331A-20643 paduoti netenkintinas, šis Pareiškėjo skundas laikytinas nepaduotu ir grąžintinas Pareiškėjui.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi MAĮ 152 straipsnio 5 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Neatnaujinti termino Pareiškėjo skundui dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-03-14 sprendimo Nr. 331A-20643 paduoti.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 152 straipsnio 7 dalį ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 28 straipsnio 1 dalį mokesčio mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Skundas teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo gavimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršelienė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė